

Datum: 04.09.2020

Medij: Blic

Rubrika: Kultura

Autori: Tatjana Nježić

Teme: UJVIDEKI SZINHÁZ / Novosadsko pozorište

Naslov: LICE I NALIČJE UPOTREBE ČOVEKA

Napomena:

Površina: 493

Strana: 24,25

Intervju Emina Elor

LICE I NALIČJE

UPOTREBE ČOVEKA

Zaista ne mogu do kraja da shvatim ni da prihvatim tu vrstu vrednovanja u životu u kojoj se materijalne vrednosti stavljaju u prvi, često i jedini plan, kaže poznata glumica.

TATJANA NJEŽIĆ

Novi Sad - poslednji dan avgusta, sat ispred podneva. U renomiranom pozorištu „Ujvideki sin-haz“ konferencija za medije na kojoj se najavljuje predstojeći 7. festival

Novi tvrđava, koji večeras u Vili Stanković počinje premijerom predstave „Upotreba čoveka“ radene po romanu Aleksandra Tišme (dramatizacija Fedor Šili) u režiji Borisa Liješevića. (Koprodukcija festival, Novosadskog pozorišta/Ujvideki Színház, Budva grad teatra i East West centra

Sarajevo) U središtu priče je glavna junakinja, Jevrejka Vera i njena sudbina u vreme nacizma kroz koju se prelama i niz tema i dilema, a koju tumači poznata, izvrsna glumica Emina Elor. Nakon konferencije, u razgovoru za „Blic“ govori o pomenutoj roli, koroni, strepnji, sadašnjem trenutku...

Pomenuli ste da imate veliku tremu?

- Ne znam da li će to proći kao neka dečja bolest. Uvek imam bojazan pred premijeru. Posebno sada, kada sam ovoliko dugo van scene, a to znači van kondicije, van vežbe... Pribojavam se šta li sam sve zaboravila, koliko izašla iz forme... Gluma je dobrim delom pitanje utreniranosti i forme.

Nameće se pitanje kako ste provodili vreme izolacije, šta nas očekuje s koronom i posle nje?

- Sve je isuviše nepredvidivo u odnosu na budućnost. Ne mogu da kažem da mi je bilo loše dok smo bili u karantinu. Odmorila sam

se. Nikada toliko nisam spavala, kuvala, šila sam... radila kućne poslove za koje do sada nisam imala vremena i energije, a koji nesumnjivo imaju svoju kreativnost.

Kako je izgledao početak rada na predstavi „Upotreba čoveka“, s kojim osećajem ste se prvi put sreli sa ulogom, literarnim predloškom?

- Čuveni Tišmin roman sam pročitala na mađarskom, a naslov je, ne upotreba, nego - cena čoveka. Razumem zašto je tako prevedeno u duhu jezika. I tu negde je i jedna od bitnih tačaka moje junakinje, i predstave takode. Lice i naličje upotrebe, cene čoveka. Na prvo čitanje sam se srela sa svojevrsnim strahom zbog prekomplikovanosti svega onoga što treba doneti na sceni. Kada smo krenuli da radimo, udubili smo se u ponovna iščitavanja i selektovali ono što će, da tako kažem, biti naša „upotreba čoveka“.

Ko je, kakva je, vaša Vera, junakinja koja se suočila ne samo sa nacistima već i sa dojučerašnjim tzv. normalnim ljudima, prijateljima čak?

- Nikad nećemo dokučiti šta su progonjeni ljudi u Drugom svetskom ratu, i ne samo tada, zaista osećali, mislili, kako im je bilo. Ni koji to mehanizam dojučerašnjeg običnog čoveka pretvori u

FOTO: BILJANA VUCKOVIĆ

LICNO NITI UMEM NITI MOGU DA PRAVIM RAZLIKE MEĐU LJUDIMA PO NACIONALNOJ OSNOVI, NITI TO ČINIM

Datum: 04.09.2020

Medij: Blic

Rubrika: Kultura

Autori: Tatjana Nježić

Teme: UJVIDEKI SZINHAZ / Novosadsko pozorište

Naslov: LICE I NALIČJE UPOTREBE ČOVEKA

Napomena:

Površina: 493

Strana: 24,25

mrzitelja. A činjenica je da se dešavalo i da se dešava. U svakom slučaju, pred tim ne treba zatvarati oči. U romanu i našoj predstavi ima tog preispitivanja. Vera je usamljenik tragične sudbine. Izvesne stvari o kojima predstava govori, na neki način mogu da uporedim sa svojim osećanjima i saznanjima, budući da živim u državi u kojoj pripadam nacionalnoj manjini. Lično, niti umem niti mogu da pravim razlike među ljudima po nacionalnoj osnovi, niti to činim. Pa više se, na primer, razlikujemo po tome ko kakvu muziku sluša, nego po nacionalnosti. A bila sam prisutna kada su ovdašnje mržnje krvavo razorile zemlju.

Reditelj Liješević je rekao da je jedna od tema predstave i činjenica da stradalnici koji su preživeli užase, umesto da budu pobednici, suočavaju se sa gubitkom svega i svačega, gubitkom sistema vrednosti, pitanjem smisla...

- Svi ti ratovi i užasi... Znače onaj aparat na kome kad povučete ručicu, na ekrančićima izadu trešnjice, zvezdice il' šta već... E, aparat je nekima izbacio kosture, a nekima dolare. Zapravo, zbog dolara se sve i dešava, pa se onda to stavi pod ovu ili onu parolu ili zastavu. Lično zaista ne mogu do kraja da shvatim, ni da prihvatim tu vrstu vrednovanja u životu u kojoj su materijalne vrednosti stavljanje u prvi, a često i jedini plan. Jedna od tema u romanu i u predstavi je i danas često spominjana multikulturalnost ovog regiona, ovog grada. Po mom uverenju, te različitosti su jedna od najlepših stvari koje se mogu dogoditi u nekom gradu. Bogatstvo šarenolikosti. Međutim, danas je ta reč performans. Nije to multikulturalnost, to je projekat i kako se to kaže, politička korektnost.

A šta je još aktuelno u vašoj karijeri?

- Poslednjih meseci skoncentrisala sam se više na privatni život. Nikada i nisam nastojala da pravim karijeru kao karijeru, ne, mene nose i ispunjavaju uloge, teatar, scena, kontakt s publikom... Nedavno sam se udala, pa je pozorište pomalo u drugom planu. Inače, u toku je i jedan, kako se to kaže, samostalni projekat. Radimo ga rediteljka Gabrijela Crnković, moje kolege Judit Láslo, Robert Ožvar, Bence Salai i ja. Ranije smo radili prigodne predstave za decu povodom praznika, a sada smo napravili predstavu za odrasle sa aktuelnom, ozbiljnom temom ili možda bolje reći dilemom: otići ili ostati. Emigrirati ili ne. Dobili smo sredstva na konkursu Fondacije „Novi Sad 2021 Evropska prestonica kulture“, podržao nas je i Mađarski nacionalni savet, a dobili smo sredstva i na konkursu u Budimpešti. Premijera je planirana za 30. oktobar u Kulturnoj stanici Svilara. ■

